

Розроблено та схвалено на засіданні ШМО вчителів предметів суспільно-гуманітарного циклу комунального закладу «Харківський ліцей №154 Харківської міської ради» протокол від 28.03.2024 року №4

Затверджено педагогічною радою комунального закладу «Харківський ліцей №154 Харківської міської ради» протокол від 22.04.2024 року №10

Вступний іспит з української мови в 10 клас

Завдання 1-12 із вибором однієї правильної відповіді (6 б.)

1. Поширене означення НЕ ТРЕБА відокремлювати комами (розділові знаки пропущено)

- А Зачарований прекрасним вечором я довго блукав понад берегом річки.
- Б Світ до захмеління прекрасний розступався на всі чотири боки.
- В Невідомий нікому сідаю на лавку слухаю та дивлюся.
- Г Край моря сонце золотить укриті лісом гори.

2. Відокремленою прикладкою ускладнено речення

- А Книги – морська глибина.
- Б Всесвіт цей – акваріум планет.
- В Виє вовк – ночей моїх соліст.
- Г Сумління – річ тендітна і марка.

3. Неузгоджене означення НЕ ОБОВ'ЯЗКОВО відокремлювати комами в реченні (розділові знаки пропущено)

- А Вона в сльозах і печалі не могла дочекатись синів.
- Б А він із прекрасним голосом та абсолютним слухом став інженером-геологом.
- В У сатиновій сорочці та полотняних штаних він прийшов сюди з дружиною.
- Г Вагони обліпили фронтовики в сірих шинелях фуфайках гімнастерках.

4. У якому рядку є складне речення

- А Сонце до половини сховалося за хмару, тільки червоний півкруг його ще палахкотів зверху.
- Б Прозора пелюстка молодого місяця не тьмарилась, не танула, а наливалася світлом.
- В Барви яріли, мінилися, переходили одна в одну й нарешті меркли.

Г Золоте листя зривається з гілки, кружляє, вальсує над землею, виблискує в сонячному промінні.

5. Знайдіть складне речення, частини якого з'єднані безсполучниковим зв'язком (між ними немає сполучника)

А Вільний і щасливий степ розлігся довкруг, а високо в небі літає самотній шуліка.

Б Вітер море розгойдав, хвилями здійнялися простори.

В Струмок дзюрчить, і роса блищить, і вогнище палає, і ліс гілками верховить у небесах витає.

Г Оглядаючи троянду, чоловік побачив пуп'янок, який мав скоро розпуститися.

6. Складносурядним є речення

А Стояла непорушна тиша, урочиста й ніби свята, а згори валив і валив лапатий сніг.

Б Садок вишневий коло хати, хрущі над вишнями гудуть.

В Щасливий я, що народився на твоєму березі, Десно, що пив у незабутні роки твою м'яку, веселу, сиву воду.

Г Лози мліють, лози сяють, лози віти простягають, щоб обняти срібну хвилю і на смерть розцілювать.

7. Складнопідрядним є речення

А У нашій сім'ї завжди лунала українська мова, у хаті було чимало українських книжок, дитинство минало в атмосфері народних пісень і казок.

Б З глибокою пошаною згадую своїх батьків головним чином тому, що вони достойно виховували своїх дітей у любові й відданості своїй Вітчизні Україні.

В Зривається вихор, і білий-білий цвіт метелицею в'ється по галявині.

Г Багато бачив я гарних людей, але такого, як батько, не бачив.

8. Складносурядне речення утвориться, якщо до «Батько ніколи не чув такої гри...»

А приховавши емоції, думав про майбутнє».

Б але музика була йому знайома».

В що душа його переповнювалася незрозумілими почуттями».

Г і такої відчайдушності в мелодії».

9. Тире потрібно поставити в складному безсполучниковому реченні (розділові знаки вилучено)

А Грім гримить хліб буде родить.

Б Вночі несподівано знявся північний вітер небо скоро затяглося хмарами.

В Миколі схотілося їсти а потім пити в нього посохло в горлі в роті.

Г Сонце шукаючи броду сторожко зупинилося посеред ріки на моторному човнику зі сміхом пропливали дівчата у вінках.

10. Двокрапку потрібно поставити в складному безсполучниковому реченні (розділові знаки вилучено)

А І досі сниться під горою між вербами та над водою біленька хаточка стоїть.

Б Будеш сіяти з сумом вродить печаль.

В Зійде сонце утру сльози ніхто не побачить.

Г Пролунав постріл почалися змагання.

11. Безсполучниковим є речення

А Він усміхається до сонця, пестить рукою жовті кленові листочки.

Б Проміння місяця ламалося в хвилях, блищало, лопотіло і рябіло.

В Учи азбуку – прийде хліб у руку.

Г Як явір простягає віти до явора через ріку, так матері одної діти шлють пісню гомінку.

12. Правильно розставлені розділові знаки в реченні:

А Весною повіва, земля квіточки викида, буяє травка молода, все мертве ожива.

Б Із-за лісу впливає місяць і оживають срібні вінки на Черемоші, озеречко і земля.

В Зацвіли в саду гвоздики, осінь тільки починається.

Г Бачу здалека, хвиля іскриста грає вільно по синьому морю.

Завдання 13-15 на увідповіднення (3 б.)

13. Увідповіднити види складних речень із прикладами

1. Складносурядне речення

А Мовчать ліси передвесінні: іще соки не рушили від кореня, а земля поминає бриніти у п'янку солоді.

2. Складнопідрядне речення

Б Чоловік пройшов кілька кроків і

3. Безсполучникове речення

4. Складне речення з різними видами зв'язку

побачив, як з просвердлених беріз по жолобках накрапав у дерев'яні відра перший, ще сизуватий сік.

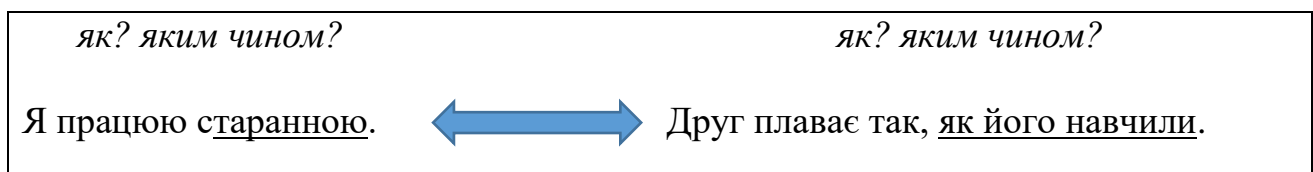
В Несамовитий крик моторошно сплівся зі сміхом, і всі опинилися на глибокій бистрині, од берега далеко.

Г Налагодь струни золоті:

Бенкет весна справляє.

Д З маревом далеких років лісник стає на човен, зриває лілею і, вслучаючись у незрозумілий гуркіт, ловить віддалений глухий звук грому.

14. У відповідніть за подібністю синтаксичного значення виділені фрагменти простих і складних речень. Логіку такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

1. Не знаючи броду, не лізь у воду.
2. Розкажи мені про Карпати – цей таємничий край України.
3. Попри мамині благання, я все ж наважилася переїхати до міста.
4. Ви знаєте, як липа шелестить у місячні весняні ночі?

Складне речення

- А** Недумано, негадано забігла в глухомань, **де сосни пахнуть ладаном в кадильницях світань.**
- Б** Загриміло, ударило так, **наче розкололися всі найбільші карпатські верхи.**
- В** Катерина Білокур ніби розповідала світові, **який талановитий її народ.**
- Г** За честь і правду все віддай, **коли ти любиш рідний край.**
- Д** Уже листячко прокинулося де-не-де, **хоч сніг у лісі сріблиться повсюди.**

15. Доберіть приклад до кожної умови вживання тире.

1. Чужа душа – то, кажуть,

А тире між однорідними членами речення

темний ліс.

2. Є для серця така покута –
забувати скоріще зло.

3. Один-єдиний дотик
абсолютного – моя душа
відкрилась, як Сезам.

4. Душа шукає не прощення –
прощ.

Б тире між підметом і присудком

В тире при відокремленому означенні

Г тире на місці пропущеного члена речення

Д тире в складному безсполучниковому
реченні

16. Творче завдання. Скласти й записати невеликий твір-роздум на тему:
«Людина нібито не літає, а крила має...», використавши складне речення з
різними видами зв'язку, речення з відокремленим означенням, безсполучникове
складне речення. (3 б.)